

VÝZNAM JEŽIŠOVEJ VEL'KŇAZSKEJ SLUŽBY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: 2 Moj 25,8; Mat 27,50.51; Sk 7,54-56; Žid 6,19.20; 7,23-28; 8,1.2

ZÁKLADNÝ VERŠ

Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: máme takého veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach. (Žid 8,1)

Hneď po páde našich prvých rodičov do hriechu Boh prichádza s plánom na obnovu človeka a zaistenie stáleho bezpečia vo vesmíre. Jediný prostriedok, ako to možno dosiahnuť, je smrť jednej osoby Božstva – „muža, vydaného na základe určeného Božieho zámeru a predvídania“. (Sk 2,23)

Aby do tohto vrcholného plánu Boh zapojil aj človeka, hneď po páde do hriechu predstavil svoj plán našim prvým rodičom. Súčasne zaviedol akýsi názorný spôsob poučenia, ktorého cieľom bolo sústrediť na to nielen ich pozornosť, ale aj pozornosť nasledujúcich generácií. Tým názorným vyučovaním bola služba vo svätyni.

Svätynia sa stala stredobodom židovskej bohoslužby. Jednotlivé obrady, ktoré sa v nej vykonávali, jednoduchým spôsobom poukazovali na spasenie človeka prostredníctvom Mesiáša, ktorý mal prísť (Žid 9), a na Ježišovu službu v nebeskej svätyni. V tejto úlohe budeme hovoriť o nebeskej svätyni a Kristovej službe v nej.

SYMBOLY POZEMSKEJ SVÄTYNE

Mojžiš dostal príkaz postaviť svätyňu podľa vzoru, ktorý mu Boh ukázal na vrchu Sinaj. (2 Moj 25,9.40) Aj keď si samozrejme nemyslíme, že každá doska a kliniec vo svätyňi (a neskôr v chráme) mali nejaký teologický význam, predsa by sme k tomuto názor-nému starozmluvnému obradnému systému mali pristupovať s celou vážnosťou – a to napriek tomu, že o význame týchto symbolov sme nedostali veľa informácií. Vlastne o väčšine z nich nemáme informácie vôbec. Ak však to málo, čo máme v Starej zmluve, spojíme s tým, čo vieme z Novej zmluvy, môžeme pochopiť celkový význam svätyňo-vého systému a obradov, ktoré ukazovali na oveľa významnejšiu skutočnosť, ako sú samy. Napríklad:

1. Ranná a večerná obeť (2 Moj 29,38-42; 4 Moj 28,1-6)
2. Obetný chlieb a svietnik (2 Moj 25,23.30.31.37)
3. Deň zmierenia (3 Moj 16; Žid 9,1-12)
4. Veľkňazské rúcho (2 Moj 28,6-21)

„Každé ráno a každý večer bol na oltári jednoročný baránok na znak každodennej oddanosti Izraelcov Hospodinovi a ich stálej závislosti od zmiernej krvi Božieho Syna.“ (PP 258; PP 352) Mnohé zmienky o chlebe v Novej zmluve naznačujú, že chlieb v svä-tostánku ukazoval na Krista. (Mat 26,26; Ján 6,48-51) „Manna i posvätný chlieb sym-bolizujú Krista, ten živý Chlieb, ktorý je za nás stále v Božej prítomnosti.“ (PP 259; PP 354) Rovnako svietnik ukazoval na toho, ktorý povedal: „Ja som svetlo sveta.“ (Ján 8,12) Náprsňík kňaza vyplňali drahé kamene, na ktorých boli vyryté mená dvanástich kmeňov Izraela. „Podobne aj náš Najvyšší kňaz Kristus, ktorý svojmu Otcovi ponúka vlastnú krv za hriešnika, nesie na svojom srdci meno každého kajúceho a veriaceho človeka.“ (PP 257; PP 351)

❓ Pripomeň si obrady, ktoré sa konali v pozemskej svätyňi. Ako ti tieto obrady pomáhajú pochopiť plán spasenia?

VŠETKO UKAZUJE NA KRISTA

❓ Prečítaj si Ján 1,29. Čo to znamená, že Ján nazval Ježiša „Baránkom Božím“?

Svätostánok na púšti bol niekoľko storočí centrom bohoslužby Izraelcov. Kým boli verní Bohu, považovali ho za miesto spasenia, miesto zmierenia medzi Bohom a jeho ľuďmi. Nadprirodzené prejavy, ktoré sprevádzali posvätenie svätostánku (2 Moj 40,34.35), zapôsobili hlbokým dojmom na svedkov tejto udalosti.

Zvláštny prejav Božej prítomnosti pri posviacke chrámu vôbec nenaznačoval, akú rušnú budúcnosť má chrám pred sebou. Vieme, že babylonská armáda ho takmer úplne zničila. Neskôr bol postavený znovu, aj keď nie vo svojej predošlej nádhere. Do tohto chrámu však chodieval Ježiš. A keď pred dvetisíc rokmi zomrel na kríži za Jeruzalemom, na najsvätejšom mieste tohto chrámu sa opona záhadne „roztrhla na dvojce odvrchu až naspodok“ (Mat 27,51)

„Bol práve čas večernej obete. Mal byť zabitý baránok predstavujúci Krista. Kňaz oblečený v symbolicky zdobenom rúchu stál s nožom v ruke, ako keď mal Abrahám obetovať svojho syna. Ľud na to hľadel s napätím. Zem sa však chveje a otriasa, lebo prichádza sám Pán. Neviditeľná ruka celkom počuteľne trhá vnútornú chrámovú oponu zhora nadol a dovoľuje zástupu vidieť miesto, kde sa v minulosti zjavovala Božia prítomnosť. Tu trónil Boží Majestáť (Šekina). Boh tu nad zľutovnicou zjavoval svoju slávu... Svätýňa svätých v pozemskom svätostánku prestala byť posvätným miestom.

Všade nastáva údes a zmätok. Kňaz hodlá zabiť obeť, ale nôž mu padá z rozochvanej ruky a baránok beží preč. Pri smrti Božieho Syna sa stretáva symbol so skutočnosťou. Tá najväčšia Obeť bola prinesená. Cesta do svätyně svätých je otvorená... Zhromaždených akoby oslovil živý hlas: Teraz sa skončili všetky obete za hriech. Boží Syn prišiel podľa svojho slova: 'Hľa, prichádzam – vo zvitku knihy je napísané o mne...'“ (TV 531; DA 756.757)

❓ Mnohí kresťania dnes veria, že keby bol jeruzalemský chrám znovu postavený, bolo by to jasným znamením konca. Aj keby sa tak stalo a znovu by sa prinášali obete, pokiaľ ide o problém hriechu, vôbec by neboli účinné. Prečo?

NÁŠ VELKŇAZ

„A preto môže aj dokonale spasíť tých, čo prostredníctvom neho prichádzajú k Bohu, lebo žije neustále, aby sa za nich prihovárал.“ (Žid 7,25)

V prvých kapitolách listu Židom hovorí jeho autor veľa o anjeloch a ich postavení, o Mojžišovi a jeho skúsenostiach na púšti, o Józuovi a krajine Kanaán, o prorokoch a o Abrahámovi a Melchisedekovi. V prvom verši ôsmej kapitoly sa však náhle vracia k hlavnej téme listu.

? Prečítaj si Žid 8,1.2. Aká je hlavná myšlienka tohto textu?

Keby ste si urobili situačný plán tábora starovekých Izraelcov, zistili by ste, že obyčajnému Izraelcovi stálo v ceste do svätyne svätých niekoľko prekážok. Ak sa tam chcel dostať, nevyhnutne musel stretnúť kňazov a levitov a naraziť na plot, ktorý chránil sväté miesto. Autor listu Židom však hovorí, že teraz náš nebeský prostredník a kňaz otvoril dvere neobmedzeného prístupu do samotnej svätyne v nebi, do trónnej siene živého Boha. „Pristupujme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dostali milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas.“ (Žid 4,16) Ježiš sa za nás v nebi prihovára.

Aj keď presne nevieme, akou formou táto príhovorná služba prebieha, v Písme nachádzame niekoľko príkladov, samozrejme opísaných z ľudského hľadiska. S dvoma z nich sa stretávame u Mojžiša – v súvislosti so vzburou v Kádeši (4 Moj 14,10-20) a keď si Izraelci postavili zlaté teľa. (2 Moj 32,9-14.30-32) Sú to veľmi silné slová. „Strpíš ešte ich hriech? Ak nie, tak ma vymaž zo svojej knihy, ktorú píšeš!“ prosil Mojžiš Pána Boha. (v. 32) Podobné príhovorné slová čítame u Daniela (Dan 9) a v Ježišovej veľkňazskej modlitbe krátko pred ukrižovaním. (Ján 17)

? Preštuduj si nasledujúce state z listu Židom, ktoré hovoria o tom, čo pre nás robí náš Veľkňaz: Žid 2,18; 7,25; 8,3-10; 9,11-14; 10,11-17. Aký význam má pre môj život s Bohom to, že viem, čo pre mňa Ježiš robí? Ako môžem tieto zaslúbenia aplikovať do svojho života?

JE TO ROZDIEL — I

❓ Aké zaslúbenie nachádzaš v Žid 4,16? K čomu sme vyzývaní? Akú nádej nám tento verš ponúka? Ako to aplikovať do života?

Majú tí, ktorí poznajú Ježiša ako Spasiteľa a Veľkňaza, určitú výhodu pred tými, ktorí ho poznajú len ako Spasiteľa? Touto otázkou sa budeme zaoberať v ďalších dvoch častiach. Azda by sme mohli začať niekoľkými poznámkami zo Žid 9 k tejto téme všeobecne.

Je niekoľko spôsobov, ako môžeme čítať túto kapitolu. Môže to byť prísne exegetický a jazykový prístup, pri ktorom budeme analyzovať význam jednotlivých slov a výrazov z teoretického hľadiska, nezameriavajúc sa na celkový význam a obsah týchto veršov. Ďalší spôsob je, že sa analýze textu vyhneme. Vezmeme síce do úvahy výsledky exegezy, ale text budeme čítať so snahou zistiť, čo vlastne hovorí. Takto môžeme zistiť nasledovné:

1. To, čo sa dialo pri prvej zmluve (starozmluvná svätyňová služba), bolo len dočasné, pretože to nemohlo spôsobiť vnútornú zmenu. Obete a obrady poukazovali na niečo väčšie, než boli ony samy.
2. To „niečo väčšie“ sa stalo. Ježiš Kristus prišiel. On je skutočný Veľkňaz. (Žid 9,11) Raz navždy vošiel do nebeskej svätyne „nie s krvou capov a teliat, ale so svojou vlastnou krvou a tak získal večné vykúpenie“. (v. 12)
3. Obete v starom systéme mali vonkajší účinok (v. 13), ale nemohli spôsobiť vnútornú zmenu. Krv Kristova však preniká do nášho vnútra, kde „očistí... svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu“. (v. 14)
4. Ježiš Kristus za nás preliat svoju krv. Teraz prichádza do Božej prítomnosti ako náš Veľkňaz. (v. 24-28)

❓ Prečítaj si Žid 9. Aké hlavné posolstvo nám chce táto kapitola odovzdať? Ktoré zaslúbenia sú pre teba najväčším povzbudením?

JE TO ROZDIEL — 2

Ak poznáme a prijímame Ježiša ako nášho Veľkňaza, mali by sme byť milí, veľkorysí a trpezliví, pretože taký bol on k nám. Mali by sme byť tiež láskaví a vlúdni, pretože taký bol aj on voči nám. Mali by sme byť morálne čestní a sústavne vďační za nesmiernu obeť, ktorú priniesol za nás.

Keď chcel autor listu Židom upevniť vieru tých, ktorým svoj list adresoval, vrátil sa a sústredil na tému svätyne.

❓ Aké praktické posolstvo nachádzame v Žid 10,19-25, ktoré by malo ovplyvniť spôsob nášho života a náš vzťah k iným ľuďom?

Kniha Židom nás pozýva pristúpiť k „trónu milosti“. (Žid 4,16) Dôsledky sú rôzne. Jeden z nich však súvisí s otázkou, ktorú sme si položili. Ježiš nám otvoril cestu, ktorá nám umožňuje prísť k Bohu do nebeskej svätyne. Nasledovať vo viere Ježiša do svätyne neznamenať mať len srdce očistené jeho úžasnou milosťou, ale tiež uznať a pochopiť jeho nemenný zákon. (Žid 8,10) Práve nesmierne dôležité učenie adventizmu o „veľkom spore medzi dobrom a zlom“ je dôvodom, prečo má pre nás pravda o svätyni taký význam. Vierou vstupujeme v plnej istote na sväté miesto, kde slúži Ježiš. Tam sa vierou chytíme Toho, ktorého nezničiteľné zaslúbenie je symbolizované truhlou zmluvy, trónu samého živého Boha založenom na spravodlivosti a milosrdenstve. Takto zakotvení neprestaneme zachovávať Božiu svätú sobotu a neprijmeme evolučnú teóriu o pôvode sveta, ktorá sa snaží zosadiť živého Boha z jeho trónu. Učenie o svätyni sa tak pre nás stáva akousi ochranou pred vzburou a pre Boha zárukou, že v tomto odbojnom svete zostane verný ostatok.

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Veľký spor vekov* si prečítaj kapitolu Nebeský zástanca (VSV 306-308; GC 423-426) a v knihe *Patriarchovia a proroci* kapitolu Svätostánok a služba v ňom. (PP 256-262; PP 350-358)

„Kľúčom na objasnenie sklamaní veriacich v roku 1844 sa stala otázka svätynne. Ňou sa vyjasnila celá sústava harmonicky spolusúvisiacich právd, ktoré potvrdzujú, že veľké adventné hnutie riadila Božia ruka, a súčasne odhaľujú terajšiu úlohu Božieho ľudu, jeho poslanie a povinnosti.“ (VSV 306; GC 423)

„Nebeskú svätynňu si predstavujem ako miesto, kde prebýva Boh, ako sídlo jeho vlády, nervové centrum celého vesmíru. Ako také vždy existovalo. Ale pádom človeka do hriechu zrejme nadobudlo ďalšiu funkciu – a to vyriešenie problému kozmickej vzbury a bezpečnosti vesmíru. To máme na mysli, keď spomíname staroveký obetný systém. Hľadáme na to cez sklo zamaľované službou na odstránenie hriechu.“ (Roy Adams)

„Nepredstavujem si, že nebeská svätynňa je prázdna. Je tam Boží trón, nech už v akejkoľvek podobe, obklopený veľkým množstvom anjelov. A čo je najlepšie – prinajmenšom z nášho hľadiska – je tam náš Veľkňaz, Ježiš Kristus! On to všetko naplňa. Stojí pred Božím trónom za nás! A to mi stačí!“ (Roy Adams)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Zodpovedá naše chápanie predadventného súdu chápaniu Ježiša Krista ako nášho Veľkňaza v nebeskej svätyni? Prečo by malo byť posolstvo o súde súčasťou posolstva o svätyni? Ako predstaviť súd ako súčasť dobrej správy o Ježišovi ako našom zástancovi na súde?
2. Čo znamená pre teba osobne Ježišova veľkňazská služba? Môžeš sa podeliť s nejakou skúsenosťou? Aký úžitok ti to prináša v tvojom duchovnom živote?
3. Napiš, aké prednosti vyplývajú z toho, že Kristus je náš Veľkňaz. Uvažujte spolu v triede o dôsledkoch Kristovej služby. Ako by to malo ovplyvniť náš život ako jednotlivcov i zborového spoločenstva? Môže byť naše poslanie a svedectvo svetu vďaka tomu účinnejšie?